

R O M Â N I A
JUDEȚUL MUREŞ
CONSLIUL LOCAL MUNICIPAL TÎRGU MUREŞ

H O T Ă R Â R E A nr. 139
din 31 martie 2011

**privind aprobarea studiilor de fundamentare documentație de urbanism
"Reactualizare Plan Urbanistic General"- etapa I beneficiar Municipiul Tîrgu Mureş**

Consiliul local municipal Tîrgu Mureş, întrunit în ședință ordinată de lucru,

Văzând Expunerea de motive a Primarului Municipiului Tîrgu Mureş nr. 8443 din 23.03.2011 prin **"Arhitect Şef"** privind aprobarea studiilor de fundamentare documentație de urbanism "Reactualizare Plan Urbanistic General"- etapa I și avizul favorabil al comisiilor de specialitate ,

Văzând prevederile art. 2, alin. (2) și art. 8, alin. (2) din Legea nr. 50/1991*** republicată privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, prevederile art. 25, alin. (1), art. 26 și art. 56, alin. (1) din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare,

În temeiul prevederilor art. 36, alin. (1), alin. (2), lit. "c", alin. (4), lit. "e", alin. (5), lit. "c", art. 45, alin. (2), lit. "e" și art. 115, alin. (1), lit. "b" din Legea nr. 215/2001 privind administrația publică locală, republicată,

H o t Ă r ă ş t e :

Art. 1. Se aprobă etapa I - studii de fundamentare „Reactualizare P.U.G. Municipiul Tîrgu Mureş” constând din: *Sociologie, Potențial Economic și Perspective de Dezvoltare ale Municipiului Tîrgu Mureş, Relații în Teritoriu, Cadru Construit, Protecția Mediului, Circulație și Trafic, Echipare Edilitară*.

Eventualele completări ale primei etape vor fi supuse aprobării odată cu etapa II - PUG preliminar.

Art. 2. După aprobarea studiilor de fundamentare se trece la etapa II - elaborare PUG preliminar.

Art. 3. Cu aducerea la îndeplinire a prezentei hotărâri și respectarea documentației de urbanism se însărcinează Compartiment „Arhitect Şef”.

**Președinte de ședință
ing. Bakos Levente Attila**

**Contrasemnează
Secretarul Municipiului Tîrgu Mureş
Maria Cioban**

SINTEZA STUDIILOR DE FUNDAMENTARE

REACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL –municipiu TG.MURES

1. RELAȚII IN TERITORIU

1.1.ASPECTE GENERALE

Urbanismul contemporan vede orasul ca parte organica a unui mediu ambiant mai mare ,a unui sistem socio-economic si cultural geografic esential pentru propria durabilitate.

Municipiul Tîrgu Mureş (cu 144.806 de locuitori în anul 2008) este situat în prezent în categoria orașelor de mărime mijlocie la nivel național (între 100-000 - 199.000 locuitori), fiind, ca mărime, al șaisprezecelea oraș al țării.

Conform studiilor elaborate de URBANPROJECT S.A. pentru Planul de Amenajare al Teritoriului Național (P.A.T.N.) — secțiunea a IV-a „Rețeaua de locații”, Tîrgu Mureş face parte din categoria „municipiilor-centru de importanță județeană și interjudețeană, cu influență la nivel național”, în această categorie fiind încadrate, la nivelul țării, 33 de localități.

In conformitate cu Carta Verde privind politica de dezvoltare regională în România¹ Tîrgu Mureş este unul din cele şase municipii reședintă de județ din Regiunea Centru, alături de Alba Iulia, Sibiu, Brașov, Sfântu Gheorghe, Miercurea Ciuc. Având o suprafață de 31.400 kmp care reprezintă 14,3 % din teritoriul Romaniei, Regiunea Centru ocupa locul al 5-lea din cele 8 regiuni ale tarii.

1.2.NIVEL NATIONAL

Legat de locul municipiului în rețeaua de localități la nivel național și de situaarea sa față de fluxurile majore de dezvoltare la **nivel național și continental** sunt importante următoarele aspecte:

- > Rețeaua de transporturi rutiere și feroviare prioritare la scară continentală, care a fost stabilită la Conferința Pan-europeană privind transporturile (Creta, 1994), este caracterizată de lipsa legăturilor rapide între partea de centru și vest a țării și cea de est și nord-est, inclusiv către magistrala cea mai scurtă care va lega Marea Baltică și Marea Neagră — arteră comercială de prim interes.
P.A.T.N. propune realizarea acestei legături prin intermediul unor trasee autorutiere interne (drum expres) pe direcțiile Cluj-Napoca - Suceava, respectiv autostrada Moldova pana la Iasi-Sculeni. În cazul în care în viitor se va realiza această legătură, ca și legătura feroviară cu Sighisoara, Tîrgu Mureş va câștiga o poziție mult mai favorabilă situându-se pe unul dintre cele mai importante fluxuri comerciale.
- > În ceea ce privește accesibilitatea la nivel național și continental se remarcă două aspecte: pe de o parte situaarea în afara principalelor trasee de transport feroviare (la nivel național și continental) și nivelul de echipare și caracteristicile aeroportului modernizat încă inferioare unui aeroport de rang internațional, iar pe de altă parte amplasarea municipiului în apropierea traseului viitoarei autostrăzi Oradea - Cluj-Napoca - București, din cadrul corridorului european care leagă vestul Franței și nordul Greciei.

1.3.NIVEL REGIONAL

Din punct de vedere al poziției municipiului la **scară regională, județeană și locală** se pot afirma următoarele:

- > Prin talia demografică, statutul administrativ, gradul de concentrare și importanța activităților economice, Tîrgu Mureș se plasează pe poziția a II-a în cadrul Regiunii Centru, fiind devansat de municipiul Brașov.
- > Municipiul Tîrgu Mureș s-a manifestat ca un centru polarizator pentru localitățile din Câmpia Transilvaniei, capacitatea de atracție a acestuia fiind diminuată doar de forța polarizatoare a municipiului Cluj-Napoca. Competiția urbană a fost favorabilă orașului Tîrgu Mureș, consolidându-i poziția de centru urban de rangul II în sistemul regional, datorita faptului că toate celelalte orașe au talii demografice mult inferioare și forță economică mai redusă.
- > La nivel județean Tîrgu Mureș a beneficiat de atu-urile asigurate de poziția de loc central atrăgând cea mai mare parte a activităților economice și a populației din spațiul județean. Relațiile dominante cu orașele din spațiul intra-județean sunt cele de cooperare .
- > Din punct de vedere al accesibilității la nivel regional Tîrgu Mureș are avantajul situației de-a lungul culoarului natural oferit de valea Mureșului de-a lungul căruia s-au canalizat căile de comunicație, rutiere și feroviare favorizând legăturile spre Reghin, Sovata, Borsec și respectiv spre Alba Iulia.

Aspectele nefavorabile sunt date de lipsa unei legături pe calea ferată cu Sighișoara și de faptul că nu au fost realizate lucrări de modernizare pe tronsonul de cale ferată Războieni — Tîrgu Mureș — Deda.

La scară județeană municipiul Tîrgu Mureș are un potențial demografic important care reprezintă cca.25% din populația județului și o arie de influență reală care totalizează mai mult de 50% din totalul locuitorilor. Arealul periurban al orașului Tîrgu Mureș este puternic influențat de axul nord-est — sud-vest al circulației rutiere și feroviare paralele cu Mureșul, deși Câmpia Transilvaniei, complet lipsită de orașe, reprezintă o arie largă ce gravitează de asemenea spre Tîrgu Mureș.

Rețeaua de localități din zona metropolitana este organizată în 13 unități administrative teritoriale (Cristești, Sâncraiu de Mureș, Acățari, Sângheorgiu de Mureș, Ceuașu de Câmpie, Crăciunești, Corunca, Sanpaul, Ernei, Gheorghe Doja, Livezeni, Panet, Ungheni) cuprinzând împreună cu Tîrgu Mureș 211.929 locuitori. Numărul de locuitori pe comună se înscrive între 2.072 locuitori în comuna Corunca și 8901 locuitori în comuna Sângheorgiu de Mureș. Comune cu un număr mediu de locuitori — cca. 5000 - 7.000 sunt Cristești, Sâncraiu de Mureș, Acățari, Ceuașu de Câmpie, Ernei, Panet și Ungheni. Mărimea comunei este reprezentată în general și printr-un număr mai mare de locuitori în satele reședință de comună.

Se conturează două zone aproximativ concentrice în jurul municipiului Tîrgu Mureș:

- **prima zonă** (comunele Sâncraiu de Mureș, Sântana de Mureș, Sângheorgiu de Mureș, Livezeni, Crăciunești, Cristești, Gheorghe Doja, Ungheni) este caracterizată prin faptul că mai mult de 50% din populația activă este angajată în *sectorul secundar sau terțiar*, existând schimburi economice importante cu municipiul și fluxuri importante de forță de muncă;
- **a doua zonă** (Ceuașu de Câmpie, Ernei, Acățari, Sanpaul, Pănet) constituie - alături de comunele Crăciunești, Gheorghe Doja, Ungheni - teritoriul de aprovizionare cu produse agricole al municipiului, populația din această zonă fiind ocupată preponderent în *sectorul primar*.

Condițiile geografice din zona periurbană sunt favorabile dezvoltării și permit mai multe opțiuni în ceea ce privește municipiul Tîrgu Mureș. Tendințele generale privind dezvoltarea centrelor urbane indică trecerea de la urbanizarea prin creșterea rapidă a orașelor mari și mijlocii odată cu un intens proces de industrializare, la

exportul „urbanizării” de către orașele mari și mijlocii în teritoriul înconjurător prin formarea unor aglomerații sau a unor culoare urbanizate bazate pe cooperare intercomunală. La nivelul teritoriului periurban al municipiului Tîrgu Mureș există o serie de condiții favorabile dezvoltării unei aglomerații urbane:

- existența unor localități care prin profilul ocupațional al populației (peste 50% din activi sunt ocupati în sectorul secundar sau terțiar) au deja caracteristicile unor localități urbane;
- cele mai multe dintre localitățile periurbane contribuie cu navetiști la forța de muncă a municipiului și se află la distanțe foarte mici de oraș;
- gruparea unor localități două câte două (Sântana de Mureș cu Sâncraiu de Mureș, Cristești cu Ungheni, Sângelorgiu de Mureș cu Ernei, Gheorghe Doja cu Crăciunești) conduce la formarea unor concentrări de populație de peste 10.000 de locuitori, prag critic dincolo de care este profitabil transportul în comun multimodal; - existența unor rețele edilitare la scară zonală. Comunele care se află pe axa naturală de dezvoltare dată de culoarul Mureșului determină constituirea aglomerației sub forma unui culoar urban. Trebuie luată în calcul necesitatea extinderii, în timp, a acestui ax urbanizat în adâncime, trebuind asigurate legăturile transversale necesare (către comunele Gheorghe Doja și Crăciunești — la sud de valea Mureșului — și Ceuasu de Campie și Pănet — la nord).

2. DIAGNOZA ACTIVITATII ECONOMICE

2.1. ASPECTE GENERALE

Dezvoltarea economică a orașului Tîrgu Mureș este insotita de extinderea procesului de **metropolizare**, având în vedere talia demografică favorabilă a acestuia și capacitatea în creștere de atragere a activităților economice cu caracter internațional.

Procesul de metropolizare este strâns legat de cel de **terțiarizare** care nu înseamnă doar o creștere cantitativă a ponderii forței de muncă în servicii, dar și profunde mutații calitative prin creșterea importanței terțiarului superior (activități de cercetare aplicata și susținere a ramurilor economice, activități de distribuție, cele de reproducție largită, ca și serviciile curente pentru populație). Sunt promovate noi forme spațiale de concentrare a activităților (centre comerciale și de afaceri, parcuri de activități, parcuri științifice, arii funcționale de transfer) care reflectă nu numai schimbări fundamentale de organizare, ci și dezvoltarea unor noi tipuri de relații inter sau trans-sectoriale (inter-industriale, între unitățile productive și cele de cercetare, între cele industriale și cele de servicii pentru populație).

Un alt proces asociat metropolizării este cel de **urbanizare**.

Spre deosebire de etapele anterioare în care procesul de urbanizare a fost concentrat de dinamica orașului Tîrgu Mureș, dezvoltarea zonei metropolitane impune extinderea procesului în spațiul periurban, al comunelor limitrofe prin intermediul a două mecanisme fundamentale: *promovarea parteneriatului* dintre centrul urban și comunele învecinate și a *complementarității funcționale* care asigură integrarea dintre oraș și comunele periurbane. Se adaugă *dezvoltarea economiei de diversificare* care promovează produse personalizate.

Trebuie ținut seama ca dezvoltarea aglomerației urbane urmărește *difuzia procesului de creștere economică spre spațiul periurban* pentru egalizarea performanțelor. Se impune, deci, o strategie de atragere a noilor localizări spre comunele învecinate orașului. Spațiul periurban este și *un rezervor de tradiții locale, în special meșteșugărești* care trebuie păstrate și dezvoltate prin promovarea unor produse cu marcă înregistrată care conferă specificitate

economiei locale, prezentând avantajul că nu sunt supuse unei concurențe regionale.

2.2. SECTORUL PRIMAR

Se constată încă lipsa unei specializări agricole care să răspundă cerințelor pieței de desfacere a marelui oraș din apropiere, dar și existența unui dezechilibru între performanțele agriculturii periurbane și necesitățile de aprovizionare a municipiului.

Șansele de dezvoltare ale sectorului primar sunt legate de politici integrate care presupun :

- > **Corelarea specializării agricole cu cererea urbană** prin: dezvoltarea industriei alimentare urbane; atragerea în mediul rural a micii industriei de prelucrare a resurselor agricole și a serviciilor pentru susținerea agriculturii ecologice ; menținerea în zona periurbană a suprafețelor de pășuni și fanețe necesare pentru extinderea zootehniei; crearea unui sistem de piete de desfacere pentru producția agricolă și ecologică; stimularea dezvoltării pomiculturii; susținerea micilor producători agricoli; sprijinirea producției agricole științifice prin înființarea unor secții de cercetare în agronomie;
- > **Reducerea poluării în spațiul urban și periurban** pentru asigurarea obținerii unor producții agricole ecologice;
- > **Protecția resursei forestiere și gestiunea sa în manieră durabilă;**
- > **Menținerea în funcțiune a exploatarilor de gaze naturale din Ernei, Corunca, Livezeni, Sâncraiul de Mureș**, care deși au înregistrat un declin accentuat al populației ocupate, asigură o anumită stabilitate pe piața locală a forței de muncă și obținerea unor venituri mai mari decât cele derivate din munca agricolă.

2.3. SECTOR SECUNDAR

Diversificarea industrială este unul dintre procesele caracteristice care definesc în ultimul deceniu economia orașului Tîrgu Mureș. Deși experimentează un complex proces de restructurare, industria urbană prezintă un atuu incontestabil, cel al existenței unor ramuri economice viabile.

Procesul de restructurare industrială trebuie conceput ca fiind un proces cu două componente, una de *dezindustrializare* care conduce la dispariția ramurilor industriale neviabile și una de *reindustrializare* care aduce în economia locală activități dinamice, noi, inovative, performante cu efecte de creștere și asupra celorlalte tipuri de activități. În al doilea rând, procesul are și o dimensiune spațială care constă în transferul unora dintre activități spre spațiul periurban cu rol în dinamizarea economiilor rurale respective și în consolidarea relațiilor de cooperare între oraș și comunele din jur.

Soluțiile adoptate pentru dezvoltarea durabilă a industriei orașului urmăresc consolidarea punctelor forte și valorificarea șanselor pe de o parte și atenuarea punctelor slabe și eliminarea amenințărilor pe de altă parte.

Obiectivele specifice în concordanță cu tendințele evidențiate de studiul de fundamentare includ :

- > **Consolidarea ramurilor viabile** prin acțiuni prioritare de dezvoltare susținute de avantajele comparative și competitive ale industriei medicamentelor , industriei de prelucrare a lemnului prin menținerea nișelor de export pe piață externă.
- > **Relansarea industriilor potențial viabile** prin atenuarea disfuncționalităților conjuncturale care le afectează.
- > **Adaptarea structurală a industriilor în declin** prin redimensionarea capacitaților productive și reprofilarea producției ;

- > **Promovarea domeniilor de vârf** prin acordarea de facilități de localizare întreprinderilor care dezvoltă inovații de produs sau de proces de producție sau care concep noi moduri de organizare a muncii și de management al resurselor naturale și umane. Sunt vizate industria pentru tehnică de calcul și soft informatic, activitățile terțiare de susținere a activităților industriale performante(marketing, consultanță, drept).
- > **Reducerea poluării (atmosferice în special) și minimizarea riscurilor tehnologice** prin aplicarea mai fermă a legislației de mediu, stimularea investițiilor în echipamente care asigură protecția mediului, dezvoltarea proceselor tehnologice ecologice prin import sau cooperări. Este necesara reducerea poluării și a riscurilor tehnologice la unitățile existente și asigurarea ca unitățile noi implantate să nu fie poluante și să nu aducă riscuri tehnologice, întrucât cea mai mare parte a poluării și majoritatea riscurilor tehnologice provin din folosirea unor tehnologii depășite, obiectivul este în legătură cu cel privind facilitarea transferului tehnologic, a cooperării tehnologice între întreprinderi și între acestea și institutele de învățământ superior.Trebuiesc avute în vedere și dezafectarile precum și reconversiile care lăsa în urma situri contaminante.

2.4. SECTOR TERȚIAR

Unul dintre fenomenele care insotesc transformările ultimului deceniu se referă la schimbarea profilului industrial într-unul terțiar cu polarizare regională asigurată de dezvoltarea activităților administrative, comerciale, de sanatate, finanțier-bancare, culturale și de învățământ superior.

Pe categorii de servicii sunt individualizate următoarele probleme:

- > **Servicii comerciale**, deși cele mai dinamice în ultima perioadă, rămân totuși deficitare din punct de vedere al calitatii și diversității unităților comerciale. Este necesară dezvoltarea centrelor comerciale specializate, organizarea eficientă a piețelor agro-alimentare, menținerea unor zone comerciale specifice în zonele centrale ale spațiului urban care asigură prestigiul și atracția locuitorilor din toate zonele funcționale și din teritoriul periurban al orașului.
- > **Servicii turistice** pentru care ultimul deceniu a adus un spor de imbunatatire a cantitatii și calitatii ofertei care să valorifice istoria orașului, patrimoniul său cultural, moștenirile culturale datorate mixului etnic, situl fizico-geografic etajat cu puncte de belvedere dinspre platou spre lunca Mureșului. Infrastructura turistică este în creștere dar promovarea insuficientă. Obținerea performanțelor este condiționată de dezvoltarea unor tipuri specializate de turism ca cel de afaceri și etnico-cultural, de sanatate, etc.
- > **Servicii de educație**, deși emblematic pentru orașul Tîrgu Mureș recunoscut ca un puternic și tradițional centru de învățământ superior, impun măsuri care să îmbunătățească infrastructura de învățământ și să crească accesibilitatea sistemului de educație pentru populația școlară în ansamblu. Se impune o corelare a specializațiilor oferite de învățământul superior și tendințele de dezvoltare economică a orașului.
- > **Servicii medicale**, reprezentative pentru activitățile terțiare ale orașului Tîrgu Mureș, dispun de o îndelungată tradiție, de forță de muncă superior calificată, de unități medicale diversificate ca profil. Desigur, performanța actului medical este negativ influențată de starea dotărilor, de mijloacele financiare precare, de legislația permanentă modificată.
- > **Servicii de cercetare**, reprezentate de unitățile de cercetare din domeniul industrial care sunt în declin, cărora li se adaugă unitățile informaticе, mai dinamice în ultimul timp, care prestează o gamă diversificată de activități: cercetare și servicii pentru întreprinderi, prelucrarea datelor și realizarea de programe, consultații în domeniul echipamentelor de calcul, activități legate de băncile de date.

- > **Servicii finanțier-bancare** sunt asigurate de filialele bancare în creștere ca număr și câteva instituții de asigurare-reasigurare. Prezenta acestora dinamizează capacitatea de polarizare a orașului asupra spațiului periurban. Raspandirea lor cu accent pe zona centrală trebuie considerată mai atent în scopul echilibrului funcțiunilor reprezentative ale acestora.
- > **Servicii culturale**, au o tradiție îndelungată, deși sunt afectate negativ de reducerea sprijinului finanțier pentru desfășurarea unor activități diverse și reprezentative pentru comunitatea locală.

Obiectivele sectoriale în concordanță cu tendințele evidențiate de analiza domeniului urmăresc :

- > Atragerea și sprijinirea activităților din registrul superior al terțiarului.
- > Extinderea și diversificarea formelor de învățământ postliceal, profesional și superior în relație cu cerințele agenților economici și cu domeniile de excelență locale.
- > Ameliorarea infrastructurii turistice, cantitativ și calitativ, a capacitaților de primire și a celor de alimentație și promovarea valorilor existente pe categorii de turism (turism de afaceri și cultural).
- > Modernizarea rețelei comerciale pentru populația locală prin sporirea numărului de unități, diversificarea profilelor, înființarea de centre comerciale specializate; reconsiderarea comertului specific zonei centrale care în timp a suferit transformări nefavorabile.
- > Îmbunătățirea cantitativă și calitativă a rețelelor de echipamente publice.
- > Sprijinirea diversificării vieții culturale locale, promovarea imaginii de marcă a orașului și reabilitarea patrimoniului cultural.

3. ORGANIZAREA CIRCULATIEI RUTIERE SI PROBLEME DE TRAFIC

Poziționarea geostrategică centrală a municipiului Tîrgu Mureș, cu acces la drumul european E60, rețeaua de căi ferate existente, aeroportul internațional și la viitorul punct de conexiune al autostrăzilor "Transilvania" și "Moldova", conferă atuuri importante pentru rolul național și internațional al acestuia.

Infrastructura de transport reprezintă un factor cheie pentru atragerea investițiilor și dezvoltarea economică.

Planul Urbanistic General are caracter director și de reglementare, fiind baza legală de realizare a programelor de dezvoltare. Aceasta se corelează cu traseele coridoarelor de circulație prevăzute în planurile de amenajare a teritoriului național, zonal și județean și reglementează zonificarea funcțională în corelație cu organizarea rețelei de circulație.

Studiul de fundamentare circulație cuprinde o analiză a documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului care studiază și decid sistemul de transport și circulație în România. Acestea sunt :

- Planul de amenajare a teritoriului național , secțiunea I. - rețele de transport.
- Strategia de transport durabil pe perioada 2007-2013, 2020-2030.
- Planul de dezvoltare a regiunii "Centru" 2007-2013.
- Planul de amenajare a teritoriului județean al județului Mureș.
- Strategia de dezvoltare a zonei metropolitane Tg.Mureș.
- Planul Urbanistic General al municipiului Tg.Mureș.
- Studiile de Trafic și Circulație, întocmite până în anul 2010, care analizează municipiul Tîrgu Mureș.

Principalele direcții de dezvoltare care afectează sistemul de circulație și transport în municipiul Tîrgu Mureș, prevăzute în documentațiile majore de amenajare a teritoriului pentru construire, extindere, modernizare, sunt :- autostrăzile "Transilvania" și „Moldova”, varianta de ocolire a orașului pe direcția Reghin și Cluj, dezvoltarea aeroportului.

Studiul de circulație și trafic a analizat situația actuală a minicipiului Tg.Mureș, atât în contextul zonal cât și în cadrul strict administrativ propriu.

Disfuncționalitățile constatare sunt :

- Bariere care afectează circulația : râul Mureș și calea ferată, care traversează orașul de la NE la SV;
- Accesul dificil spre zona cartierului Unirii și localitățile din "câmpie" datorită lipsei podurilor peste râul Mureș.
- Lipsa centurilor ocolitoare care să degreveze zona centrală a orașului de traficul de tranzit prin redirecționarea lui pe cele 2 căi majore de circulație : E60 pe direcția Cluj – Reghin și DN13 spre Sighișoara ;
- Lipsa de trasee exclusiv pietonale, promenade, piste pentru biciclete;
- Lipsa locurilor de parcare, atât în zona centrală, cât și în interiorul cartierelor de locuințe;
- Lipsa unei rețele rutiere bine dezvoltate în zona spitalelor, a clinicilor și a învățământului superior care se concentreză în partea de NE și centrul orașului;
- Accesibilitate redusă la noile cartiere de locuințe din interiorul intravilanului, dar și din afara acestuia;
- Capacitatea de circulație depășită sau la limită pe arterele : B.dul 1 Dec. 1918, B.dul Gh.Doja, B.dul 22 Dec. 1989, str. Livezeni, B.dul Călărașilor, str. 8 Martie, B.dul Republicii;
- Intersecții amenajate necorespunzător.

Documentația propune etapizat soluții pentru îmbunătățirea sistemului de trafic în municipiu, care pe de-o parte continuă măsurile deja aplicate în administrativul propriu și pe de altă parte participă la acțiunile inițiate la nivel național, regional și zonal pe rețelele majore de trafic.

CONCLUZII :

După cum se poate constata, o parte din disfuncționalitățile evidențiate încă din studiul efectuat în 1998, pentru P.U.G. aprobat, s-a perpetuat până în studiul din 2010. Dintre îmbunătățirile realizate menționăm: sporirea capacitații de circulație a unor intersecții și artere de circulație, extinderea actualei trame stradale pe noile dezvoltări, asfaltarea străzilor de pământ, amenajarea unor locuri de parcare (în special în lungul principalelor artere de circulație), precum și îmbunătățirea semnalizării rutiere. Un alt obiectiv care este parțial realizat și care se află în continuare în curs de implementare este acela al asfaltării unui mare număr de străzi din municipiu. Încă nu s-au finalizat inițiativele de creare a inelului interior de circulație. La nivelul administrației județene, responsabilă cu construirea centurilor de ocolire a municipiului care nu se află pe teritoriul administrativ al Tîrgu Mureș, se fac demersuri pentru realizarea ocolitoarei de est. În privința sistemului alternativ de circulație, s-a început crearea unor piste de biciclete, urmând ca, în conformitate cu propunerile noului PUG, să se continue această inițiativă.

În afară de aceste aspecte, administrația locală a întocmit mai multe proiecte care vizează îmbunătățirea sistemului rutier și a traficului , finanțate din bugetul local sau înaintate la foruri Europene de finanțare. Acestea vizează teritoriul administrativ propriu și sunt parțial executate, parțial așteaptă finanțarea.

Datorită situației economice dificile, se caută soluții de finanțare pentru proiecte de mare anvergură, în colaborare cu administrația națională, care pot conduce la o îmbunătățire semnificativă a traficului rutier și, prin urmare, la eliminarea într-o proporție mai mare a disfuncționalităților constatate.

4. ECHIPARE EDILITARA

Sectiunea a fost elaborată structurat pe capitolele – Gospodărirea apelor, Alimentarea cu apă, Canalizarea, Alimentarea cu energie electrică, termică, gaze naturale, telefonie și cablu TV– conform conținutului cadru de elaborare a documentațiilor de urbanism reactualizat în temeiul Legii 350\2001.

4.1.Gospodărirea apelor

In acest capitol se prezintă situația hidrografică a municipiului Tîrgu Mureș, cursurile de apă care străbat teritoriul localității, caracterizându-le cu debitele lor cu diferite asigurări (Râul Mureș $Q_{med}=33,6 \text{ mc}\text{s}$, $Q_{max \text{ asig } 0,1\%}=1730 \text{ mc}\text{s}$, $Q_{min \text{ asig } 90\%}=2,1 \text{ mc}\text{s}$). Se descriu apoi lucrările hidrotehnice (baraje și poduri) și în final lucrările de regularizare pe râul Mureș (peste 20 km lungime) și pe cele patru pâraie, analizând și riscul inundărilor.

4.2.Alimentare cu apă

Sursa de apă este râul MUREŞ care pentru alimentarea municipiului este captat, tratat și distribuit la consumatori. Operatorul sistemului este Compania AQUASERV, societate comercială pe acțiuni, acționari fiind orașele de pe teritoriul județului. Acționar majoritar este Consiliul Municipal Tîrgu Mureș cu o cotă de participare de 82 %.

Din debitul total captat și tratat de AQUASERV numai 75 % este utilizat pentru Tîrgu Mureș, restul fiind folosit pentru un număr de peste 18 localități urbane și rurale de pe teritoriul județului.

Pentru municipiul Tîrgu Mureș sunt captați 500 l/s, consumat 290 l/s (58%) restul fiind consumul intern la tratare (12%), și pierderi în rețea (30%). Debitul specific total captat este de 296 l/som zi, din care consumul gospodăresc este de 98,7 l/som zi. Aceste debite satisfac integral necesarul de apă a municipiului, asigurând o alimentare permanentă fără intreruperi.

Calitatea apei râului Mureş la captare, conform normativului NTPA 013(HG.100\2000) este A II iar apa tratată în urma reabilitării recente a stației de tratare, corespunde cerințelor de calitate din Legea 458\2000.

Sistemul de alimentare cu apă constă din 3 captări pe râul Mureş și 3 conducte de aducție de la captare la stația de tratare, cu o capacitate de producție de 800 l/s. Apa tratată este refulată cu 7 pompe în rețeaua de distribuție de 290km lungime, alcătuită în proporție de 86% din țevi de oțel cu vechime de peste 25 ani, intens corodate care determină pierderi mari pe rețea și degradarea calității.

Pe teritoriul municipiului sunt 11 rezervoare cu o capacitate totală de înmagazinare de 20500 mc.

Documentația cuprinde o planșă de prezentare cu rețelele de distribuție a apei.

Disfuncționalitatea majoră – pierderile mari de apă pe o rețea veche, corodată.

4.3.Canalizarea

Sistemul de canalizare a municipiului este sistem mixt. Orașul a fost canalizat inițial în sistem unitar, care în zonele centrale s-a păstrat până azi. Cartierele noi, construite după 1950 au fost canalizate în sistem separativ, apele menajere colectate separat fiind racordate la sistemul unitar existent, iar pluvialul este evacuat în cursul de apă cel mai apropiat (râul Mureş, pâraiele Pocloş și Budiului).

Rețeaua unitară de canalizare este concentrată în final în două colectoare principale care conduc apele uzate la stația de epurare amplasată aval de Tîrgu Mureş în zona localității Cristești.

Rețeaua de canalizare are o lungime totală de 387km. Stația de epurare a fost recent reabilitată, și are treaptă mecanică, treaptă biologică și treaptă terțiară de epurare. Capacitatea stației este de 1080 l/s. Apele epurate sunt evacuate în râul Mureş. Stația de epurare este capabilă ca în condițiile actuale de încărcare să reducă cantitatea substanțelor poluante sub limitele maxime admise de normativul NTPA 001 (HG 188\2002),

La documentație este anexat un plan de situație cu rețelele de canalizare.

Disfuncționalitate majoră – gradul de uzură avansată a rețelei de canalizare, care permite infiltrarea unor debite semnificative de apă subterană în rețeaua de canalizare.

4.4. Alimentarea cu energie electrică, cablu TV și telefonie

Documentația cuprinde o planșă de prezentare a situației existente la data întocmirii PUG-ului actual, cu rețelele electrice, rețelele telefonice și televiziune prin cablu. Operatorii acestor rețele nu au pus la dispoziția elaboratorilor evidența actuală a rețelelor aflate în administrația lor, exceptând rețelele de iluminat public.

4.5. Alimentarea cu energie termică

Firma RFV Mures Energy SA, a câștigat licitația de concesionare a modernizării și exploatarii sistemului centralizat de termoficare al orașului, organizată de administrația locală din Tîrgu Mureş la data de 26 octombrie 2010. RFV are drept de concesiune pe 25 de ani, a preluat

15 centrale termice, din care va păstra doar şase, iar cele mai performante vor produce şi energie electrică, prin cogenerare. Evidenţa actuală a reţelelor şi centralelor termice funcţionale se află în curs de elaborare.

4.6. Alimentarea cu gaze naturale

Distribuţia gazelor naturale în municipiul Tîrgu Mureş şi în localităţile periurbane este operată de E.ON Gaz Distribuţie SA, având în administrare reţele de joasă şi de medie presiune. Operatorul acestor reţele nu a pus la dispoziţia elaboratorilor evidenţa actuală a reţelelor aflate în administraţia lui.

Pe teritoriul municipiului Tîrgu Mureş cât şi în zona periurbană există şi alte reţele subterane, cum ar fi cele aflate în administraţia ROMGAZ, TRANSGAZ – conducte de alimentare, de transport, magistrale de gaz cu zone de protecţie şi siguranţă extinse. Firmele operatoare nu au pus la dispoziţia elaboratorilor P.U.G. evidenţa acestora, ele fiind secretizate. Procedeul de desecretizare se fală în curs de rezolvare.

5. SOCIOLOGIE

Conştienţii fiind de importanţa implicării cetătenilor în elaborarea unor *proiecte de revitalizare şi renovare urbană*, prin intermediul anchetei sociologice întreprinsă de noi am urmărit să identificăm principalele direcţii de acţiune în scopul dezvoltării urbane, prin interogarea celor direct interesaţi – locuitorii oraşului Tîrgu-Mureş. Concret, cercetarea noastră a fost direcţionată de următoarele **obiective**: 1. Evaluarea gradului de mulţumire a locuitorilor faţă de traiul în municipiul Tîrgu-Mureş; 2. Identificarea unor elemente reprezentative pentru oraş; 3. Identificarea problemelor specifice urbei; 4. Percepţia locuitorilor privind circulaţia şi mijloacele de transport; 5. Percepţia locuitorilor oraşului privind serviciile si utilităţile urbane; 6. Evaluarea modului în care locuitorii oraşului îşi petrec timpul liber; 7. Identificarea unor opinii cu privire la viitorul oraşului; 8. Evaluarea unor aspecte legate de locuire.

Ancheta sociologică s-a realizat printr-un **complex de tehnici**, atent alese cu scopul obţinerii unor date cât mai obiective. S-a operat astfel cu un *chestionar în 2 variante* – pentru adulţi şi pentru copii – ambele orientate spre atingerea obiectivelor mai sus amintite, cu *analiza documentelor statistice*, în scopul culegerii unor date demografice privind populaţia oraşului şi cu *interviul sociologic* orientat fiind spre culegerea unor date semnificative privind prezentul şi viitorul oraşului, de la specialişti din diverse domenii ale vieţii sociale urbane.

Eşantionul cercetării a cuprins un număr de 540 persoane, dintre care 411 adulţi de peste 18 ani şi 129 copii şi adolescenţi, 45 % de sex masculin şi 55% feminin, reprezentând în miniatură populaţia oraşului repartizată pe cartiere. Pe lângă aceşti indicatori, generatori de determinări şi influenţe asupra opiniei subiecţilor, am mai optat şi pentru nivelul de instruire, statusul socio-profesional/occupational şi nationalitatea subiecţilor, dimensiunea familiei/gospodariei şi tipul de habitat (casa, apartament in bloc).

Rezultate şi interpretări. Evaluarea generică a mediului urbanistic ne determină să subliniem faptul că populaţia, în ansamblul ei, atribuie o valoare pozitivă traiului în acest oraş, din moment ce 86% din adulţi, respectiv 67% dintre copii se declară ca fiind mulţumiţi şi foarte mulţumiţi de faptul că locuiesc în Tîrgu-Mureş. Locuitorii urbei manifestă un grad ridicat de satisfacţie mai ales în privinţa serviciilor culturale, dotărilor comerciale, parcurilor, transportului public, fiind însă nemulţumiţi de servicii precum locuri de parcare, calitatea drumurilor, unele utilităţi publice.

Din punct de vedere al circulaţiei auto, oraşul pare a fi unul foarte aglomerat, de aceea n-au întârziat să apară o serie de soluţii de decongestionare a circulaţiei intraurbane, de la modernizarea radicală a drumurilor, la construirea unor şosele de centură. Locuitorii oraşului par interesaţi şi de interzicerea circulaţiei rutiere în centrul oraşului, atribuindu-i zonei o funcţie urbană – zonă de promenadă, 84% dintre subiecţi manifestându-şi interesul şi pentru construirea unor piste pentru biclişti de-a lungul reţelor stradale majore.

În genere serviciile educative, medicale, culturale şi de divertisment sunt percepute ca fiind satisfăcătoare, deşi mulţi se exprimă în direcţia dezvoltării infrastructurii pentru astfel de servicii, de la ridicarea unor noi creşte şi grădiniţe, la construirea de noi spaţii pentru petrecerea timpului liber (parcuri de distracţii, cinematografe, stranduri etc.).

Cele mai importante repere urbane în opinia subiecţilor sunt: Palatul Culturii, Cetatea Medievală, Platorul Corneşti, Complexul Weekend, de unde valoarea dată de către subiecţi

patrimoniului cultural și istoric al orașului, dar și posibilităților pe care urba le oferă locuitorilor ei pentru a-și petrece timpul liber.

Cât despre viitorul orașului, atât copiii cât și adulții îl văd ca fiind orientat în special spre valori culturale, istorice care ar putea fi valorificate atât din punct de vedere turistic cât și al traiului de zi cu zi în existența comună a locuitorilor de diferite etnii. Interesante opinii privind principalele direcții de acțiune pentru ca Tîrgu-Mureșul să arate/să devină un oraș european, au rezultat din interviewarea specialiștilor, care, coroborate cu cele rezultate din ancheta pe bază de chestionar, pot reprezenta adevărate valori care să stea la baza *revitalizării și renovării urbane*.

6. CADRUL CONSTRUIT

In abordarea analizei cadrului construit s-a ținut seama de existența zonelor urbane traditional construite care beneficiaza de o dinamica specifica rezultata din procesul evolutiei in timp.

Politica de dezvoltare economică a sectoarelor de activitate pana in anii 90 a impus o traectorie divergentă față de tendințele generale de dezvoltare urbană, a limitat drastic diversificarea activităților în interiorul sectoarelor și a blocat evoluția acestora în funcție de dezvoltarea tehnologică, fapt transpus în modul de ocupare a terenului de către diferite activități.

Intărzierea intrării în perioada „postindustrială” fenomen amplificat si de criza economică a ultimilor ani precum și incetinirea dezvoltarii competitive ca sector esențial pentru calitatea vieții locuitorilor au avut efecte negative :

- suprafețele de teren ocupate de activitățile aparținând sectorului terțiar sunt încă insuficiente, percepute ca fiind simultan viitoare locuri de muncă ale majorității locuitorilor, obiect al interesului simultan - uneori convergent, alteori divergent — al domeniului public și al celui privat, funcționi având interdependențe specifice de mai multe tipuri, element principal de reprezentare a prestigiului localității și de exprimare a culturii și calității locuitorilor;
- instituțiile, serviciile și echipamentele publice sunt in curs de modernizare si transformare;
- există o gama încă foarte restrânsă de servicii sociale, colective și personale;
- actuala zonă centrală este subdimensionată iar configurarea zonei mixte (locuințe, servicii comerciale, servicii publice) este relativ lenta, atât în centrele de cartier cat și în lungul principalelor artere de circulație.

Se manifesta inca anumite consecințe nefavorabile ale construirii ansamblurilor rezidențiale alcătuite în marea lor majoritate exclusiv din clădiri colective mari, cu densități uneori peste limitele acceptabile.

Realizarea locuințelor individuale și colective mici a fost generata de politici urbane dar si de dezvoltarea imobiliara extensiva iar modernizarea și mai ales restaurarea locuințelor aparținând patrimoniului construit este un proces inca insuficient de dinamic.

6.1. ZONA PROTEJATA A CADRULUI CONSTRUIT

Analiza acestei zone include delimitarea zonei protejate avand in vedere evolutia parcelarului, a tramei stradale, aria de raspandire a clădirilor „monument istoric” si a celor cu valoare ambientala,zona de protectie a acestora precum si aria de protectie a zonei protejate.

6.2. ZONA CENTRALA

Studiul zonei centrale cuprinde criterile de delimitare ale acesteia precum si principalele tendinte de dezvoltare a acesteia in spatiu urban, continuu sau prin „nuclee de centralitate”.

Analiza mai cuprinde si alte aspecte:

- zona centrală cu funcții complexe, de importanță supramunicipală și municipală, situată în interiorul perimetrlui de protecție a centrului istoric;
- zona centrală cu funcții complexe, de importanță supramunicipală și municipală, situată în afara perimetrlui de protecție a centrului istoric;
- zone cu funcții complexe de importanță supramunicipală, municipală și rezidențială situate în afara zonei centrale a orașului care grupează clădiri care adăpostesc funcții de importanță supramunicipală și municipală dispersate în oraș, zona centrelor de cartier,
- zona echipamentelor și dotarilor existente la nivel rezidențial;
- zona conținând instituții, servicii și echipamente publice, servicii comerciale (profesionale, colective, personale), comerț, hoteluri, restaurante, loisir, mici activități productive și locuințe;
- zona activităților legate de cultura și petrecerea timpului liber.

6.3. ZONE REZIDENTIALE SI ZONE MIXTE

Zonele rezidentiale din municipiul Tg.Mures s-au constituit în perioade istorice diferite având astfel caracteristici diferite, analiza parametrilor și a morfologiei urbane proprii acestora urmând să conduca la creșterea parametrilor calitativi și la integrarea lor armonioasă în conceptul dezvoltării durabile.

Se ia în considerare îmbunatatirea parametrilor pentru o serie de aspecte relevante de analize efectuate.:.

- asigurarea acelor posibilități de dezvoltare spațială care pot să favorizeze atingerea obiectivelor strategice de dezvoltare a municipiului Tîrgu Mureș, printr-o ofertă de terenuri pentru noi localizări atractive pentru oricare dintre potențialii investitori, dar care să servească totodată ridicării prestigiului localității, asumării rolului teritorial și îmbunătățirii condițiilor de viață ale locuitorilor;
- respectarea comandamentelor dezvoltării durabile privind economisirea resurselor (în acest caz a resurselor de teren și de energie) și privind reducerea poluării și protecția împotriva surselor de poluare; eșalonarea în timp a realizării noilor zone de dezvoltare imobiliară permite exercitarea unor presiuni din partea municipalității asupra unităților care în prezent poluează sau degradează terenul unora dintre amplasamente, fiind suficient timp pentru a se rezolva problemele de înlăturare a deșeurilor și de decontaminare precum și de limitare / eliminare a poluării cauzate de procesele productive;
- imperativul de siguranță și eficiența a construcțiilor în condiții hidrografice; geotehnice și hidrogeologice dificile;
- anticiparea evoluției cerințelor populației privind calitatea locuirii odată cu ridicarea nivelului de trai, cu schimbările structurii demografice și ocupaționale și cu precizarea comportamentului datorită accesului la proprietatea locuințelor (implicit și asumării propriei responsabilități de menținere sau creștere a valorii imobiliare a acesteia).
- reabilitarea anumitor cartiere sub aspectul domeniului public și a coeziunii sociale;
- protejarea fondului construit actual alcătuit locuințe individuale și colective mici situate în afara noilor ansambluri de locuințe colective de tendință de densificare exagerată și de înlocuire cu clădiri colective mari;
- admiterea controlată a conversiei locuințelor în alte funcții preponderent în zonele cu tendințe certificate de evoluția urbană în acest sens;
- limitarea reconstrucției locuințelor situate pe versanți în parametri care să asigure securitatea vieții și bunurilor locuitorilor;

6.4. ZONA ACTIVITATILOR PRODUCTIVE

Activitățile productive sunt grupate în următoarele categorii de zone și sub zone:

- zona activităților agroindustriale;
- zona activităților industriale: unități industriale mari formând platforme monoprofilate (**AZOMUREŞ**), unități industriale mijlocii și mici, grupate în platforme compacte sau dispersate în oraș;
- zone de implantări noi sau reconversie a zonei industriale existente;

Prin amplasare și tipul de funcțiuni existente în zona industrială este necesara crearea condițiilor pentru dezvoltarea acesteia sub forma unui parc de activități care să concentreze antreprize mici și mijlocit productive și de servicii între care se stabilesc rețele de relații complexe și ale căror producții se axează pe un număr redus de domenii de excelență (industriile nepoluante IT,etc);

> Reconversiile în curs de derulare care crează destrucții în spațiu urban trebuie reglementate în scopul eliminării disfuncțiilor funktionale și vizuale.

- 6.5. SPATII VERZI SI AMENAJARI PENTRU PETRECEREA TIMPULUI LIBER

Cadastrul verde în curs de realizare cuprinde:

- spații verzi publice cu acces nelimitat;
- spații verzi publice cu acces limitat de folosință specializată;
- spații verzi pentru agrement (inclusiv bazele sportive);
- păduri de agrement;
- spații verzi pentru protecția cursurilor de apă, protecția față de infrastructura tehnică și activități poluanțe, protecția versanților, protecție sanitară.

Principale elemente rezultate din analiza disfuncțiilor se referă la :

- > Amenajarea integrată a malului râului Mureş în interiorul intravilanului și în cooperare cu comunele limitrofe periurbane; deschiderea acestui spațiu spre cadrul construit urban;
- > Amenajarea spațiilor evidențiate ca rezerva domeniului public;
- Crearea unor spații verzi publice pe terenurile în pantă neconstruibile care au și rol de protecție al acestor versanți și pot constitui repere naturale și peisagere în campul urban și silueta urbana.

7. PROTECȚIA MEDIULUI

7.1. CADRUL NATURAL

CLIMA

Climatul de deal temperat continental moderat prezintă ușoare diferențieri la sud și nord de culoarul văii Mureșului. Temperatura medie anuală este de 8,8°C; precipitațiile medii anuale de cca.568 mm. Etajele fitoclimatice prezintă o amplitudine redusă a climatului. O influență semnificativă o are și umiditatea precum și briza de deal-vale, transformată în zona orașului din briză de deal-vale în briză urbană. Alte fenomene care apar sunt inversiunile termice și ceata.

RELIEF

La cota 300 se ridică prima terasă a Mureșului separată de zona de luncă prin versanți relativ abrupti cu pante de 30-40 %. A doua terasă a Mureșului se ridică la cota 360, fiind mult mai redusă și mai puțin conturată decât prima terasă. Pârâul Pocoș are terase relativ mici și puțin conturate la cota 325-330m. Această configurație a reliefului a influențat puternic formarea orașului.

APA

Pentru raul Mures si affluentii sai se pune problema atingerii obiectivelor de calitate pentru toate corpurile de apa pana in anul 2015(stare ecologica buna,stare chimica buna).

Viiturile cauzate de revărsarea Mureșului și ale Pocloșului au făcut necesare o serie de lucrări hidrotehnice pe teritoriul orașului: diguri, înlocuire pod, recalibrarea albiei râului Mureș care a condus la separarea acestui element major al cadrului natural in raport cu spatiul urban.

CONDIȚII GEOTEHNICE

In zona municipiului Tîrgu Mureş cele mai importante condiționări geotehnice sunt impuse de prezența unor versanti cu potential de stabilitate incertă. In cazul schimbării tipului actual de utilizare a terenului cu predominantă ariilor naturale și înlocuirii acestora cu fond construit cu clădiri mari și grele, pot apărea alunecări active .

SPAȚII VERZI

Calitatea spațiilor verzi se poate imbunatata prin măsuri pe termen scurt și mediu:

- Amenajarea spațiilor de rezerva momentan neocupate ;
- dezafectări de construcții la unitățile economice ce își restrâng activitatea
- creșterea indicelui de spațiu plantat prin reamenajari de generație nouă la nivelul cartierelor deficitare(se are în vedere scaderea coeficientului de impermeabilizare al terenului încă ridicat).
- crearea unui sistem de circulații alternative care să unesc cadastrul verde;
- valorificarea potențialului existent în ideea realizării unor drumuri de umbra în cartierele deficitare, unele din aceste trasee putând deveni drumuri pietonale sau piste pentru bicliști;
- cursurile de apă și culoarele tehnice pentru infrastructuri identificate desigurării zone de protecție sunt insuficiente folosite ;
- valorificarea cursurilor de apă și a culoarelor tehnice pentru infrastructuri, prin transformarea lor în spații verzi cu acces nelimitat.
- protecția și valorificarea padurii orășenești ca spațiu verde al zonei urbane (analiza evidențiază un fond important de padure ,cu disfuncții specifice în modul de întreținere și folosinta).

AER

Importantă pentru factorii de decizie implicați în managementul și dezvoltarea durabilă a zonei este necesitatea monitorizării în continuare a surselor de poluare a atmosferei, existente și viitoare.(industria, trafic)

Se arată în vedere :

- cunoașterea prin măsuratori directe a cantităților și tipurilor de poluanți rezultate din fiecare activitate;
- stabilirea și implementarea măsurilor pentru captarea, epurarea și exhaustarea poluanților în condițiile respectării reglementărilor în vigoare privind normele la emisie;
- luarea măsurilor pentru reducerea mai dramatică a emisiilor în cazul în care nu se respectă, prin aport propriu sau cumulat, standardele de calitatea aerului la emisie;
- aplicarea în continuare a prevederilor potrivit carora orice activitate existentă și viitoare se va supune reglementărilor de protecția mediului în vigoare (studii și analize de impact; acorduri și autorizații de mediu) și va fi privită atât singular, cât și în relație cu restul surselor de poluare existente și viitoare din zonă;
- gestionarea informațiilor rezultante din harta zgomotului ambiental;
- continuarea implementării unui sistem de monitorizare al calității aerului modern care, împreună cu monitoringul emisiilor să furnizeze factorilor responsabili informațiile obiective necesare fundamentării deciziilor.

- GESTIUNE DESEURI

Strategia și Planul național de gestionare al deseuriilor constituie instrumente de bază prin care se asigură implementarea în România a politicii Uniunii Europene în domeniul deseuriilor.

Ca urmare a studiului referitor la influența deșeurilor asupra calității mediului în municipiul Tîrgu Mureș, se pot aprecia următoarele: din punct de vedere al generării deșeurilor, Tîrgu Mureș este un oraș care cu o scadere a cantitatii deșeurilor de la 142.566 to/an la 119.659 to/an in 2008 se încadrează într-o evolutia normala pentru țara noastră.

In ceea ce privește gospodărirea deșeurilor , colectarea , transportul si depozitarea, acestea fac parte din sistemul integrat de gestionare proiectat la nivelul jud.Mures. Există câteva elemente care pot îmbunătăți activitatea de gestionare a deșeurilor, și anume:

- rezolvarea problemelor de precolectare - colectare (selectiva si amplificarea programului de educare a populației în aceasta privința);
- continuarea dezvoltarii unei piețe de desfacere a materialelor reciclabile;

SĂNĂTATE

- Dezvoltarea durabila a orașelor din punct de vedere al impactului asupra sănătății populației, trebuie sa aibă în vedere atât o îmbunătățire din punct de vedere tehnologic concretizata prin furnizarea apei potabile de calitate și în cantitate corespunzătoare, asigurarea salubrității,
- reducerea expunerii la poluanții din aer,zgomot dar și o reforma instituționala a serviciilor de sănătate și a sistemului de asigurări medicale.